

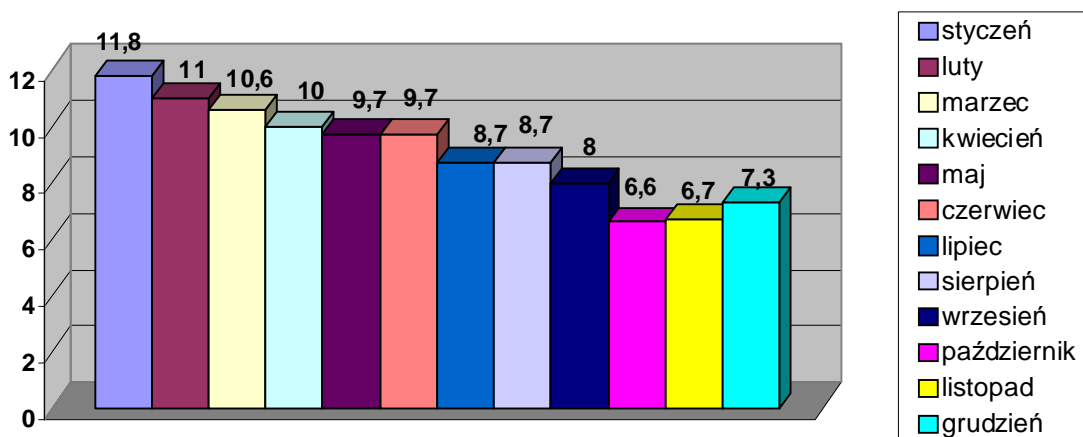
**I. CHARAKTERYSTYKA
DĄBROWSKIEGO RYNKU PRACY**

I.1 DANE OGÓLNE

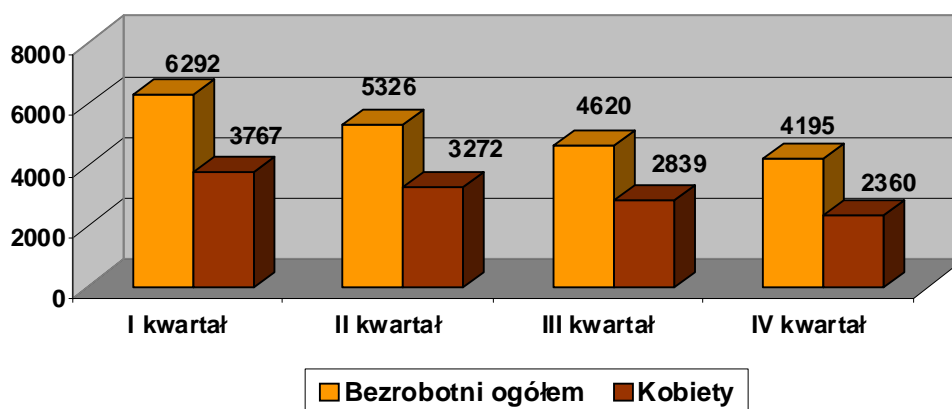
Na dzień 31.12.2008 r. liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Górniczej wyniosła 4195, co stanowiło 6,7% ogółu osób aktywnych zawodowo. Oznacza to, iż w porównaniu ze stanem na koniec 2007 roku liczba zarejestrowanych w dąbrowskim Urzędzie Pracy zmniejszyła się o 2711 osób, a stopa bezrobocia spadła w tym okresie o 4,5%. Pomimo faktu, iż zapoczątkowany w 2004 roku spadek liczby osób bezrobotnych oraz stopy bezrobocia miał swoją dynamiczną kontynuację w roku 2008, dokładniejsza analiza obserwowanego zjawiska miesiąc po miesiącu wyraźnie pokazuje, iż w IV kwartale 2008 roku nastąpiło zaburzenie dotychczasowej liniowej tendencji spadkowej. Miesiąc październik był w 2008 roku ostatnim miesiącem, w którym odnotowano spadek liczby osób bezrobotnych oraz stopy bezrobocia, listopad zaś przyniósł z całą pewnością koniec długofalowej liniowej tendencji spadkowej i prawdopodobnie również odwrócenie trendu w dłuższej perspektywie. Analiza porównawcza liczby osób bezrobotnych na parach danych za miesiące listopad-grudzień w 2007 (6794-6906 – wzrost o 112) i 2008 roku (3837-4195 – wzrost o 358) pokazuje, iż dynamika wzrostu bezrobocia w końcówce roku jest trzykrotnie wyższa i bez wątplenia nie jest to dobry prognostyk. Trzeba również pamiętać o tym, że rynek pracy, w tym wielkość zatrudnienia reagują zwykle ze znacznym opóźnieniem w stosunku do zmian aktywności całej gospodarki i dane za listopad oraz grudzień jedynie w minimalnym stopniu dyskontują coraz mocniej przenikający do Polski kryzys finansowo-gospodarczy.

Te niepokojące prognozy nie zmieniają jednak faktu, iż 2008 rok w ujęciu całościowym i porównawczym (rok do roku) przyniósł jednoznacznie pozytywne zmiany w statystykach lokalnego rynku pracy. Należy mieć również na względzie, iż okresowy wzrost bezrobocia na przełomie roku jest stałą tendencją i jak co roku ma związek przede wszystkim z zakończeniem prac sezonowych w budownictwie, drogownictwie i turystyce oraz końcem zatrudnienia dotowanego. Tym samym dopiero po analizie danych za I półrocze 2009 roku będzie można jednoznacznie stwierdzić, czy mamy do czynienia z sezonową korektą, czy też z koniunkturalnym odwróceniem trendu w dłuższej perspektywie.

Stopa bezrobocia w Dąbrowie Górniczej w 2008 r.

Dynamika bezrobocia w 2008 r.

W rocznej perspektywie czasowej grudzień 2007-grudzień 2008 ciągle dominowały czynniki stymulujące spadek bezrobocia w Mieście, takie jak:

- utrzymująca się niezła dynamika wzrostu gospodarczego, który za III kwartał 2008 osiągnął poziom 4,8%,
- utrzymujący się na wysokim poziomie wzrost popytu krajowego (o 4,3%) oraz spożycia wewnętrznego (o 4,0%),
- dalsza poprawa proporcji wyrejestrowań z powodu podjęcia zatrudnienia do ogółu bezrobotnych na koniec roku – w 2008 osiągnęła ona wartość $4289/4195 = 1,02$, co oznacza, iż liczba osób wyłączonych z ewidencji

z powodu podjęcia zatrudnienia w całym 2008 roku była wyższa od liczby bezrobotnych zarejestrowanych na koniec grudnia 2008, dla porównania w 2007 roku stosunek ten kształtował się na poziomie $5291/6906=0,77$, a więc był wyraźnie mniej korzystny,

- wzrost o 19% całkowitej puli środków przeznaczonych przez dąbrowski Urząd Pracy na aktywizację zawodową osób bezrobotnych – z 10,4 mln zł w roku 2007 do 12,4 mln zł w roku 2008,
- objęcie kompleksowym wsparciem 1137 osób bezrobotnych w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego (ponad 4,6 mln zł).

Równolegle można było obserwować (zwłaszcza w okresie 3 ostatnich miesięcy) stopniowe nasilanie się czynników generujących wzrost bezrobocia:

- znaczny spadek tempa wzrostu gospodarczego w IV kwartale 2008 roku, który wg prognoz Ministerstwa Finansów szacowany jest na poziomie 2,8-3,0%,
- istotny spadek produkcji przemysłowej w listopadzie 2008 r. – była ona o 8,9% mniejsza niż przed rokiem i o 13,1 % mniejsza niż przed miesiącem – jest to najslabszy wynik polskiego przemysłu od 2000 roku (dane GUS),
- znaczący spadek popytu (przede wszystkim zewnętrznego) na produkty i usługi branży motoryzacyjnej i metalurgiczno-hutniczej,
- wzrost Wskaźnika Rynku Pracy (wzrost tego wskaźnika oznacza pogorszenie prognoz dotyczących sytuacji na rynku pracy) informującego z wyprzedzeniem o zmianach w wielkości zatrudnienia i stopy bezrobocia obserwowany w III i IV kwartale 2008 (jak wynika z raportu Biura Inwestycji i Cykli Ekonomicznych BIEC - sytuacji trwającego dwa kwartały pod rząd wzrostu WRP nie notowano od 2001 roku),
- mniejsza liczba ofert pracy w kraju zgłoszonych do PUP – 9932 oferty zgłoszone w 2008 roku wobec 10 374 ofert zgłoszonych w roku 2007 – jest to spadek o 4,5% (442 oferty mniej) i został on w zdecydowanej większości wygenerowany w II półroczu 2008 roku,
- wyraźnie mniejsza liczba ofert pracy za granicą zgłoszonych do PUP za pośrednictwem sieci EURES (Europejskich Służb Zatrudnienia) – 4054 oferty zgłoszone w 2008 roku wobec 7028 ofert w roku 2007 – jest to spadek

o 42,3% (2974 oferty mniej) i również wygenerowany został on przede wszystkim w II półroczu 2008 roku.

I.2 ANALIZA ZMIAN ZACHODZĄCYCH NA DĄBROWSKIM RYNKU PRACY

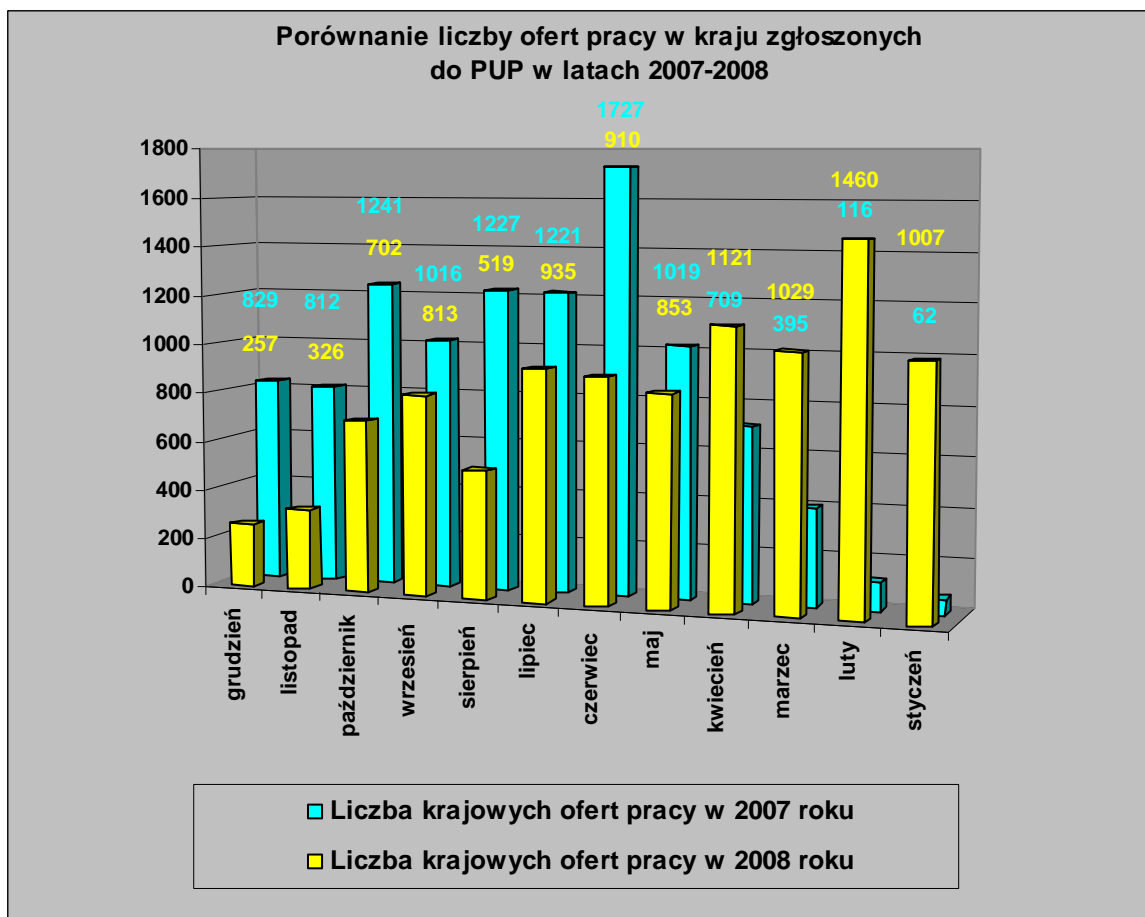
Porównaniu poddane zostaną te dane, które wykazują największe sprzężenie ze wskaźnikami makroekonomicznymi i które należałoby uznać za najbardziej wrażliwe na wahania koniunktury, tj:

- a) liczba ofert pracy w kraju zgłoszonych do Urzędu Pracy,
- b) liczba ofert pracy za granicą zgłoszonych do Urzędu Pracy za pośrednictwem sieci EURES,
- c) liczba osób przewidzianych do zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy,
- d) liczba osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy,
- e) liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku,
- f) liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne.

Już na pierwszy rzut oka widać, iż dane przyporządkowane do podpunktów a) - c) to dane, które zaliczyć można do czynników implikujących poziom bezrobocia, zaś dane przyporządkowane do podpunktów d) - f) to kategoria danych implikowanych.

a) liczba ofert pracy w kraju

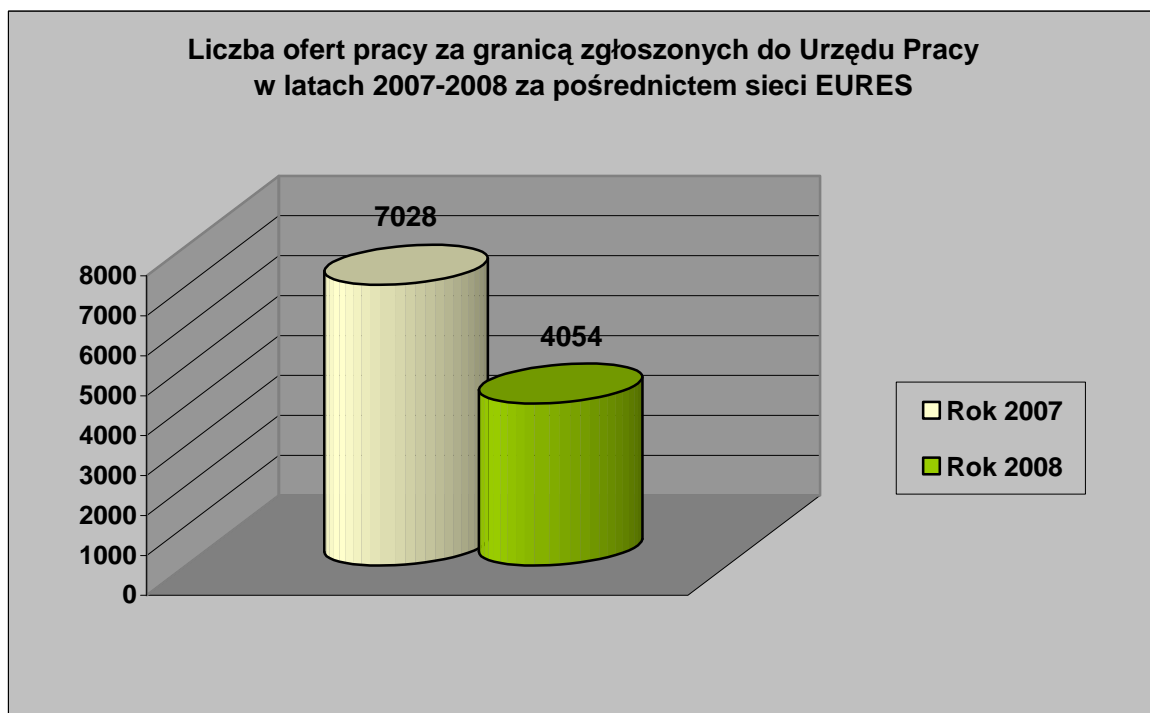
Analizie poddana zostanie liczba ofert pracy w kraju zgłoszonych do dąbrowskiego Urzędu Pracy w poszczególnych miesiącach 2007 i 2008 roku.

Jak widać na powyższym wykresie liczba ofert pracy w kraju zgłoszonych do PUP w 2008 roku była w okresie od maja do grudnia wyraźnie niższa od liczby ofert pracy zgłoszonych do PUP w analogicznym okresie 2007 roku. Tę różnicę na niekorzyść 2008 roku szczególnie widać na przykładzie miesiąca czerwca (47% spadek w 2008 roku), listopada (60% spadek w 2008 roku) oraz grudnia (69% spadek w 2008 roku). Porównując jednak cały 2008 rok z rokiem 2007, różnica na niekorzyść 2008 roku nie jest już tak istotna – w całym 2008 roku Urząd Pracy dysponował 9932 ofertami pracy – jest to o 442 oferty mniej niż w roku 2007 (10374 oferty) i oznacza spadek o 4,5%.

b) liczba ofert pracy za granicą

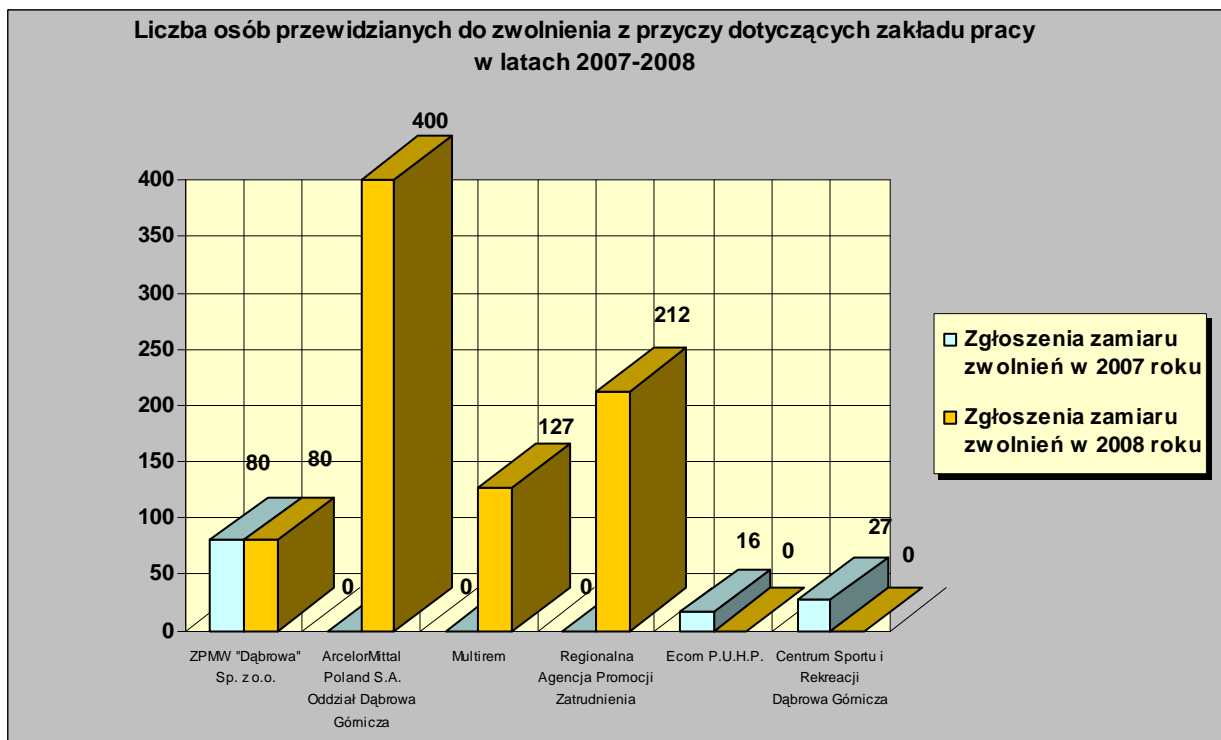
Poniższy wykres obrazuje liczbę ofert pracy za granicą zgłoszonych do Urzędu Pracy za pośrednictwem sieci EURES w roku 2007 i 2008.

W przypadku liczby ofert pracy za granicą zgłoszonych do Urzędu Pracy za pośrednictwem sieci EURES w roku 2007 i 2008 analiza porównawcza jest bardzo przejrzysta – wyraźnie widać, iż spadek liczby ofert pracy za granicą w 2008 roku w stosunku do roku 2007 był znacznie wyższy (w skali całego roku) niż spadek liczby ofert pracy w kraju. Wyniósł on bowiem 42,3% wobec 4,5% spadku w obszarze ofert krajowych. Wnioski, które nasuwają się na podstawie tej analizy również są w miarę jednoznaczne – spowolnienie gospodarcze znacznie szybciej i na większą skalę dotknęło tzw. stare gospodarki Europejskiego Obszaru Gospodarczego, ponieważ to właśnie z nich pochodzi zdecydowana większość ofert pracy realizowanych w sieci EURES.

c) liczba osób przewidzianych do zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy,

Poniższy wykres przedstawia podmioty, które zgłosiły do Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Górniczej zamiar zwolnienia pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy odpowiednio w roku 2007 i 2008 wraz z liczbą osób przewidzianych do zwolnienia.

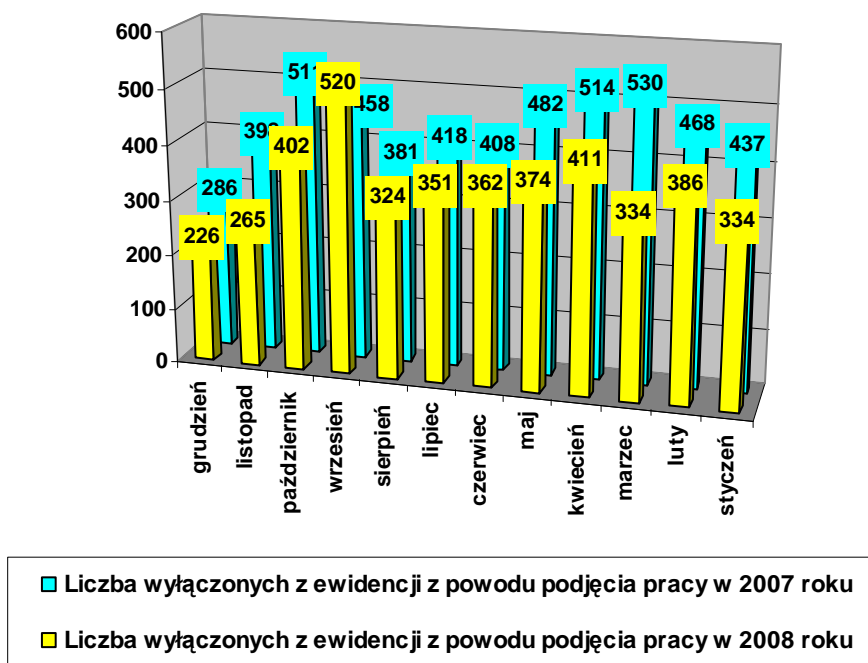
Jak widać na wykresie, liczba osób przewidzianych do zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy (819 osób) była w 2008 roku o 696 osób wyższa wobec roku 2007 (123 osoby) – oznacza to prawie 7-krotny wzrost w obrębie analizowanej kategorii. Zwiększyła się również liczba zakładów zgłaszających do dąbrowskiego Urzędu Pracy zamiar zwolnień – w 2007 były to 3 zakłady (ZPMW „Dąbrowa”, Ecom P.U.H.P. oraz Centrum Sportu i Rekreacji w Dąbrowie Górnicznej), zaś w 2008 roku 4 (ZPMW „Dąbrowa”, Arcelor Mittal Poland S.A. Oddział Dąbrowa Górnicza, Multirem, Regionalna Agencja Promocji Zatrudnienia). Warto jednak podkreślić, iż są to liczby obrazujące jedynie zamiar zwolnienia, a nie sam fakt zwolnienia. Jeśli chodzi o liczbę osób faktycznie zwolnionych w 2008 roku z przyczyn dotyczących zakładu pracy, to dane, które napłynęły do Powiatowego Urzędu Pracy kształtują się następująco:

- ZPMW „Dąbrowa” – brak zwolnień grupowych,
- Arcelor Mittal Poland S.A. Oddział Dąbrowa Górnicza – 189 osób zwolnionych,
- Multirem – 101 osób zwolnionych (pozostałe osoby spośród zgłoszonych - w trakcie wypowiedzenia),
- Regionalna Agencja Promocji Zatrudnienia – 10 osób zwolnionych (pozostałe osoby spośród zgłoszonych– przejęte przez inny podmiot).

d) liczba osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy

Porównaniu poddana zostanie liczba osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy w poszczególnych miesiącach roku 2007 i 2008. Jak wynika z wykresu liczba osób wyłączonych z ewidencji z powodu podjęcia pracy w 2008 roku była nieco niższa niż w roku 2007, sumarycznie różnica ta wynosi 1002 osoby (jest to spadek o 19%). Jedynym miesiącem 2008 roku, kiedy zaobserwowano większą w stosunku do 2007 roku liczbę wyłączeń z ewidencji był miesiąc wrzesień. Analizując tę kategorię danych należy brać jednak poprawkę na fakt, iż w pewnym stopniu mniejsza liczba wyłączeń z ewidencji z powodu podjęcia pracy w 2008 roku była prostą implikacją mniejszej liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Był to zatem spadek wyrażony przede wszystkim w wartościach bezwzględnych.

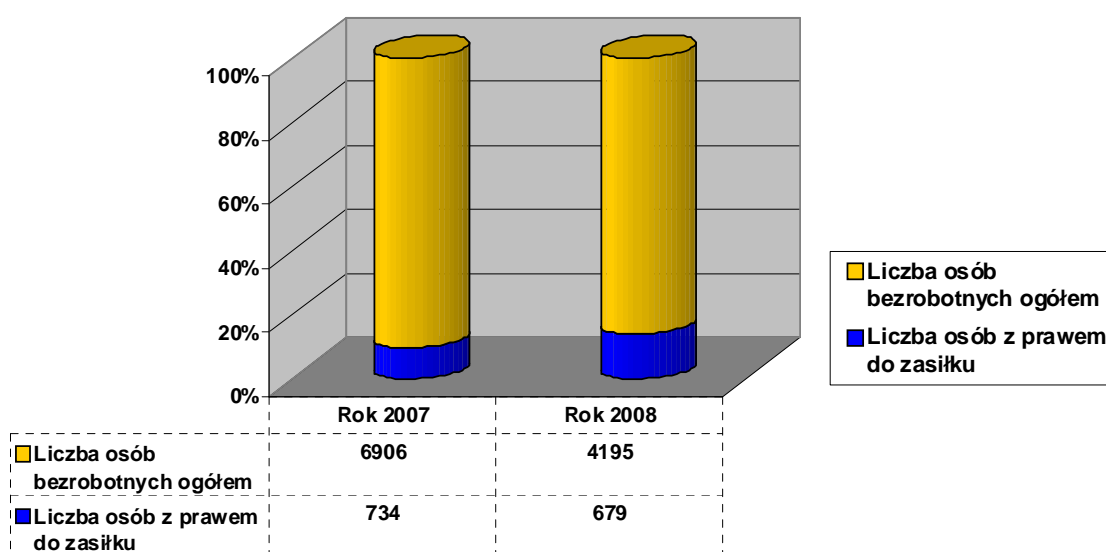
Liczba osób wyłączonych z ewidencji z powodu podjęcia pracy w latach 2007-2008

e) liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku

Na koniec grudnia 2008 r. liczba bezrobotnych uprawnionych do pobierania zasiłku wynosiła 679 osób, a więc 16,2% ogółu zarejestrowanych. Oznacza to, że liczba bezrobotnych pobierających zasiłki proporcjonalnie do ogółu osób zarejestrowanych wzrosła aż o 5,6%, z 10,6% na koniec 2007 roku do 16,2% na koniec roku 2008. Dane te ilustruje poniższy wykres:

Osoby z prawem do zasiłku w latach 2007-2008

W przypadku tej kategorii danych zasadniczą rolę odgrywa kontekst w jakim będziemy ją analizować. Z punktu widzenia samej struktury bezrobocia wzrost udziału osób z prawem do zasiłku w ogóle zarejestrowanych jest korzystny w tym sensie, że większy odsetek osób zarejestrowanych nie jest bezpośrednio zagrożony całkowitym brakiem środków do życia. Jednakże analizując te dane w szerszym kontekście, należy zauważyć, iż wśród klientów dąbrowskiego Urzędu Pracy wzrasta odsetek osób, które były zatrudnione przez dłuższy okres i zostały zwolnione a ta okoliczność nie jest już tak optymistyczna.

I.3 STRUKTURA DĄBROWSKIEGO BEZROBOCIA

Pod względem struktury dąbrowskie bezrobocie cechowało się od wielu lat dużą stabilnością i niezmiennością. Oprócz pozytywnych zmian dotyczących spadającej liczby młodych bezrobotnych w ogóle zarejestrowanych, które to zjawisko rozpoczęło się w 2005 roku i miało swoją kontynuację w latach 2006-2007, podstawowe słabości struktury bezrobocia w latach 2005-2007, takie jak znaczny udział osób długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych kobiet oraz bezrobotnych w wieku 45-54 nie wykazywały tendencji do zmniejszania się.

Rok 2008 na tle lat poprzednich wypadł w analizowanym obszarze zdecydowanie najlepiej, był pierwszym, który przyniósł zauważalną poprawę danych przede wszystkim w zakresie liczby i udziału osób długotrwale bezrobotnych oraz bezrobotnych kobiet.

I tak jeśli chodzi o liczbę długotrwale bezrobotnych, to zmniejszyła się ona ponad dwukrotnie z 4371 na koniec roku 2007 do 2043 na koniec roku 2008 w wartościach bezwzględnych oraz odpowiednio z 63,3 do 48,7% w wartościach względnych. Oznacza to aż 14,7% spadek udziału osób długotrwale bezrobotnych na przestrzeni jednego roku i przełamanie psychologicznej granicy 50% w dół, która od wielu lat była tradycyjnym punktem oporu w analizowanej kategorii danych.

W przypadku bezrobotnych kobiet ich liczba uległa zmniejszeniu z 4202 na koniec 2007 roku do 2360 osób na koniec roku 2008, tj. z 60,9 do 56,3%. Nie jest to wprawdzie spadek tak spektakularny jak w przypadku długotrwale bezrobotnych, jednakże na tyle istotny by można było wskazać go jako jednoznacznie pozytywne zjawisko.

Warto również wspomnieć, iż na przestrzeni 2008 roku zahamowaniu uległ pogłębiający się w latach 2005-2007 proces starzenia się ludności, który znajdował coraz mocniejsze odzwierciedlenie także w strukturze dąbrowskich bezrobotnych prowadząc do dekapitalizacji zarejestrowanych w Urzędzie zasobów siły roboczej. Udział osób bezrobotnych w przedziale wiekowym 45-54 lata zmniejszył się z 32% na koniec 2007 roku do 28,5% na koniec roku 2008.

Reasumując - 2008 rok przyniósł szereg pozytywnych zmian w strukturze dąbrowskiego bezrobocia, a co szczególnie optymistyczne - w tych obszarach, które tradycyjnie stanowiły największą bolączkę lokalnego rynku pracy (długotrwale

bezrobocie, bezrobocie kobiet). Należy jednak pamiętać, iż nie przyczyniły się one do rozwiązania powyższych problemów, a jedynie w pewnym stopniu ograniczyły ich skalę i dopiero wieloletnia kontynuacja tych pozytywnych tendencji mogłaby przełożyć się na bardziej jakościowe i trwałe zmiany w strukturze dąbrowskiego bezrobocia.

Bezrobocie kobiet

Zarejestrowane bezrobotne kobiety stanowiły na koniec 2008 roku 56,26% ogółu bezrobotnych (2360 osób) wobec prawie 61% udziału w ogóle bezrobotnych na koniec roku 2007 (4202 osoby). Oznacza to spadek bezrobocia wśród kobiet wyrażony zarówno w wartościach bezwzględnych (liczba osób) jak i w wartościach względnych (udział % kobiet w ogóle bezrobotnych). Nieco gorzej prezentuje się sytuacja jeśli chodzi o udział kobiet długotrwale bezrobotnych w ogóle długotrwale bezrobotnych, choć i tu można było odnotować niewielki spadek o 2,3%, z 65,2 do 62,9%.

Negatywnym zjawiskiem jest również fakt, iż wśród ogółu osób bezrobotnych, które zostały zarejestrowane w dąbrowskim Urzędzie w 2008 roku (10567 osób), kobiety stanowiły nieco więcej niż połowę, tj. 51,1% (5403 osób). Zdecydowanie lepiej wygląda natomiast struktura wykształcenia kobiet. Kobiety z wyższym wykształceniem stanowiły na koniec 2008 roku 59,7% ogółu bezrobotnych z dyplomem uczelni wyższej. Pozytywnym zjawiskiem jest również fakt, iż kobietom coraz łatwiej jest znaleźć pracę (jak wynika ze statystyk Urzędu w comiesięcznych analizach podjęć pracy liczba kobiet jest wyższa od mężczyzn średnio o kilka procent, co po uwzględnieniu większej reprezentacji kobiet w ogóle osób zarejestrowanych oznacza, że względna liczba wyrejestrowań z powodu podjęć zatrudnienia wśród kobiet i mężczyzn jest na porównywalnym poziomie).

Należy jednakże mieć świadomość, iż czynniki kwantyfikowalne bardziej opisują strukturę bezrobocia kobiet niż faktycznie wskazują na jego przyczyny - jest to bowiem zjawisko o szerokich i złożonych uwarunkowaniach społeczno-ekonomicznych, które są mocno historycznie uкорzenione i bardzo trudne do zmiany. Do czynników społecznych zaliczyć można przede wszystkim tradycyjny proces socjalizacji, który utrwała stereotypy dotyczące miejsca kobiet w społeczeństwie, rodzinie i w efekcie również na rynku pracy, a także ograniczoną mobilność

zawodową kobiet w okresie macierzyństwa i trudny powrót na rynek pracy po jego zakończeniu. Czynniki ekonomiczne wyrażają się w segregacji płciowej i segmentacji rynku pracy, nierównych warunkach płacowych (problem tzw. "luki płacowej"), licznych przeszkodach w awansowaniu i zajmowaniu wyższych stanowisk decyzyjnych przez kobiety (problem tzw. "szklanego sufitu") oraz w trudniejszym starcie kobiet na rynku pracy.

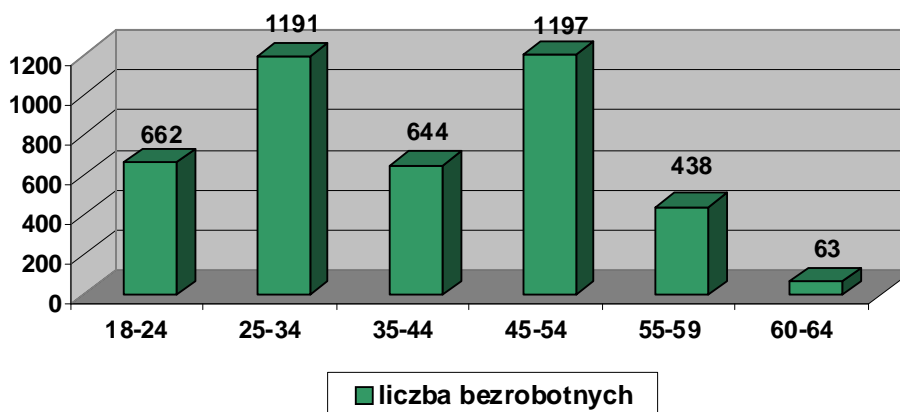
Wiek bezrobotnych

Począwszy od 2005 roku najliczniej reprezentowanym przedziałem wiekowym osób bezrobotnych jest przedział 45-54 lata, w 2005 roku bezrobotni w tym wieku stanowili 29,1% ogółu zarejestrowanych (3155 osób), na koniec 2006 roku 30,6% (2810 osób), na koniec 2007 roku 32%, co oznacza, że ich udział w ogóle bezrobotnych rokrocznie rósł. Ta negatywna tendencja zahamowana została w 2008 roku, na koniec którego udział osób bezrobotnych w tym przedziale wiekowym w ogóle zarejestrowanych zmniejszył się o 3,5% do 28,5% (1197 osób). Drugim pod względem liczebności przedziałem wiekowym na koniec 2008 roku był przedział 25-34 lata reprezentowany przez 1191 osób, którzy stanowili 28,4% ogółu bezrobotnych.

Niepokojącym zjawiskiem jest natomiast fakt, iż liczba najmłodszych osób bezrobotnych w przedziale wiekowym 18-24 lata, której udział w latach 2005-2007 systematycznie się zmniejszał (z 18,4% w 2005 do 11,9% w 2007 roku) w 2008 roku uległ zwiększeniu o 3,9%, do 15,8% (662 osoby). 644 osoby, czyli 15,4 % ogółu zarejestrowanych, to osoby w wieku 35-44 lata – spadek wobec 2007 roku o 2,1%. Minimalny wzrost udziału osób bezrobotnych można było natomiast odnotować w dwóch najwyższych przedziałach wiekowych: 438 osób, tj. 10,4%, reprezentowało przedział 55-59 lat (10,3% w 2007 roku), natomiast 63 osoby, tj. 1,5%, to zakres wiekowy 60-64 lata (1,3% w 2007 roku).

Dane statystyczne pokazują zatem, iż dotychczasowa dynamika procesu starzenia się zarejestrowanych zasobów siły roboczej została w 2008 roku nieco wyhamowana, co znajduje odzwierciedlenie zarówno w zmniejszającym się udziale % przedziału wiekowego 45-54 lata, jak również w zwiększającym się udziale % przedziału wiekowego 18-24 lata. Strukturę wiekową bezrobotnych na koniec 2008 roku obrazuje poniższy wykres.

Struktura wiekowa bezrobotnych na koniec 2008 roku

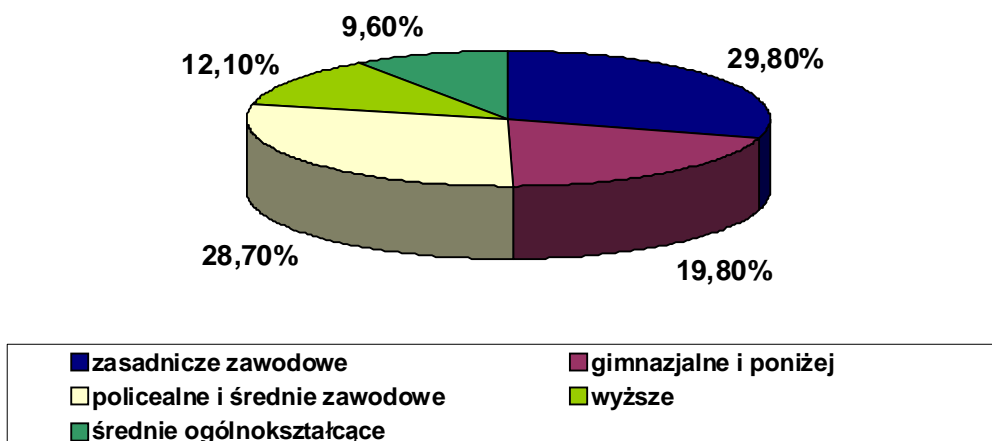

Niski poziom wykształcenia

Oprócz pozytywnych zmian w takich obszarach jak długotrwałe bezrobocie oraz bezrobocie kobiet, rok 2008 przyniósł również pozytywne zmiany w strukturze wykształcenia dąbrowskich bezrobotnych. Wprawdzie na koniec 2008 roku podobnie jak rok wcześniej w populacji bezrobotnych dominowały osoby legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym, które stanowiły 29,8% ogółu zarejestrowanych (1249 osób), jednakże na drugim miejscu z 28,7% udziałem uplasowała się kategoria osób bezrobotnych z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (1204 osoby).

Godnym podkreślenia jest ponadto fakt, iż wyraźnemu wzrostowi uległ odsetek osób legitymujących się wykształceniem wyższym, tj. o 3,2% z 8,9% na koniec 2007 roku do 12,1% na koniec roku 2008 (506 osób). Szczególnie cieszy okoliczność, iż wzrost udziału osób z wyższym wykształceniem jest zjawiskiem długofalowym – na przestrzeni 4 ostatnich lat konsekwentnie zwiększał się: z 6,8% na koniec 2005 roku poprzez 7,9% na koniec roku 2006, 8,9% na koniec roku 2007 do wspomnianych 12,1% na koniec roku 2008. Wzrósł również odsetek osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym z 8,14% na koniec 2007 roku do 9,6% na koniec roku 2008 (405 osób). Powyższe dane ilustruje wykres:

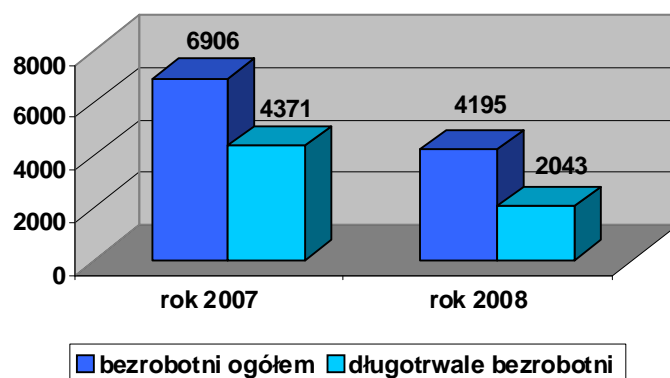
Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w 2008 r.

Długotrwałe pozostawanie bez pracy

Osoby długotrwałe bezrobotne, a więc pozostające w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego, stanowiły na koniec 2008 roku 48,7% (2043 osoby) ogółu zarejestrowanych bezrobotnych czyli aż o 14,6% mniej niż w roku poprzednim. Jak już zasygnalizowano w części wprowadzającej jest to bardzo pozytywna zmiana, należy jednak pamiętać, iż nie przyczyniła się ona do rozwiązania problemu długotrwałego bezrobocia, a jedynie w pewnym stopniu ograniczyła jego skalę i dopiero wieloletnia kontynuacja tej pozytywnej tendencji mogłaby przełożyć się na zmiany bardziej jakościowe i trwałe.

Długotrwałe bezrobotni w latach 2007-2008

Poprawa nastąpiła także jeśli chodzi o strukturę długotrwałego bezrobocia – zmniejszyła się bowiem wyraźnie liczba osób długotrwale bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy – z 2118 na koniec 2007 roku do 593 na koniec roku 2008 (procentowo oznacza to spadek z 48,5% do zaledwie 29% a więc prawie o 20%).

Długotrwałość bezrobocia, dodatkowo często poprzedzonego przerwą w aktywności zawodowej, nie tworzy dobrych perspektyw dla odpływów do grupy zatrudnionych. Długookresowo bezrobotni wywodzą się w znacznej części z grup osób o długim ogólnym stażu pracy, a nie są to potencjalni pracownicy, których kwalifikacje i nawyki zawodowe można by łatwo zmienić.

Można wskazać trzy najważniejsze przyczyny długotrwałego bezrobocia, które są ze sobą ściśle powiązane. Pierwsza z nich to rzeczywiste zaniechanie poszukiwań pracy i korzystanie ze statusu bezrobotnego ponieważ „tak jest wygodniej” i „to się opłaca” (ubezpieczenie zdrowotne, zabieganie o pomoc społeczną, ewentualnie jeszcze z innych źródeł) w połączeniu z ogólną biernością osób bezrobotnych i brakiem wiary we własne siły, które z czasem prowadzą do alienacji a często także wykluczenia społecznego. Druga przyczyna to niedopasowanie kwalifikacyjno-zawodowe osób bezrobotnych do zapotrzebowania zgłaszanego przez pracodawców, inaczej mówiąc niedopasowanie struktury podaży pracy do struktury popytu na nią. Z kolei trzecia przyczyna to utrzymywanie się relatywnie niskich płac osób słabo wykwalifikowanych (mała motywacja materialna do poszukiwania i podjęcia pracy) oraz regulacji krajowych, dotyczących opodatkowania i oskładkowania płac (efekt „klina podatkowego”), które łącznie potęgują efekt pułapki ubóstwa i zarazem pułapki bezrobocia.

Aktywizacja zawodowa osób pozostających dłużej poza rynkiem pracy, długotrwale biernych, nie potrafiących lub nie chcących podjąć pracy, w szczególności wykonywanej regularnie, wymagającej douczenia się, zmiany zawodu lub dyscypliny wykonywania obowiązków jest bardzo trudna, a czasami wręcz niemożliwa. Wymaga ona programów nastawionych na wszechstronną pomoc w przywracaniu do pracy a także unikania koncentracji na grupach osób relatywnie bardziej aktywnych i lepiej radzących sobie na rynku pracy, w przypadku których cechuje się ona większą efektywnością przy niższych kosztach.

Brak doświadczenia zawodowego

Jak wynika z analizy wpływających do Urzędu w 2008 roku ofert pracy, pracodawcy w nieco mniejszym stopniu zwracali uwagę na doświadczenie jako czynnik decydujący o atrakcyjności potencjalnego kandydata do pracy. W realiach rynku pracownika obserwowanego przede wszystkim w pierwszych trzech kwartałach, pracodawcy większą wagę przykładali do kwestii podstawowych, takich jak chęć do pracy i gotowość do uzupełniania kwalifikacji. Ponadto można zauważyć, iż paradoksalnie niewielkie doświadczenie zawodowe staje się dla wielu atutem potencjalnego pracownika, a złe nawyki oraz doświadczenia synonimem braku perspektyw rozwojowych oraz „bagażem” utrudniającym pracę na nowym stanowisku.

Spośród osób zarejestrowanych w dąbrowskim Urzędzie 24,4% bezrobotnych (1022 osoby) nie posiada żadnego doświadczenia zawodowego. Jest to o 3,4 % mniej niż w roku 2007 (w wartościach bezwzględnych różnica wynosi 896 osób).

Nieco mniejsza jest liczba osób (791, tj. 18,9%) zarejestrowanych z niewielkim stażem – do 1 roku. Staż od 1 do 5 lat udokumentowało 619 osób (14,8%), od 5 do 10 lat pracy 499 osób (11,9%), a od 10 do 20 lat pracy 517 osób (12,3%). Bezrobotni mający ponad 20 letnie doświadczenie zawodowe stanowili liczbę 747 osób (17,8 %).

Osoby niepełnosprawne

Na koniec grudnia 2008 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Górniczej zarejestrowane były 334 osoby niepełnosprawne (8% ogółu bezrobotnych). Najliczniejszą grupę stanowiły osoby wobec których orzeczono lekki stopień niepełnosprawności – 74,2%, umiarkowany stopień niepełnosprawności miało 23,6% zarejestrowanych osób niepełnosprawnych. Wśród zarejestrowanych w dąbrowskim Urzędzie niepełnosprawnych tylko 7 osób posiadało znaczny stopień niepełnosprawności (2,1%).

Cechy charakterystyczne tej grupy ciągle pozostają takie same i są to: długi okres pozostawania bez pracy (45,5% ogółu zarejestrowanych niepełnosprawnych pozostaje bez pracy powyżej 12 m-cy), niskie wykształcenie (jedynie 33,2%

legitymuje się wykształceniem co najmniej średnim), wiek od 45 do 54 lat (44% zarejestrowanych), brak doświadczenia zawodowego lub nieduży staż do 1 roku (37,1 % ogółu niepełnosprawnych bezrobotnych).

Należy również dodać, iż oprócz niepełnosprawnych ze statusem osoby bezrobotnej w dąbrowskim Urzędzie Pracy na koniec roku zarejestrowanych było 86 osób niepełnosprawnych ze statusem osoby poszukującej pracy i nie pozostającej w zatrudnieniu.

**II. DZIAŁANIA POWIATOWEGO
URZĘDU PRACY W ZAKRESIE
OGRANICZANIA BEZROBOCIA**

II.1. POŚREDNICTWO PRACY

Dobrej jakości pośrednictwo pracy jest tanią i najskuteczniejszą formą pomocy dla osób poszukujących pracy. Dlatego też strategicznym celem Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Górniczej jest osiągnięcie jak najlepszych wyników w zakresie pośrednictwa pracy. **Pośrednictwo pracy** polega na udzieleniu pomocy bezrobotnym i innym osobom poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu odpowiednich pracowników (art. 36 Ustawy z 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415).

Pośrednictwo pracy realizowane jest w dwóch podstawowych formach:

Pośrednictwa zamkniętego – informacje o wolnych miejscach pracy są dostępne u pośredników pracy. Pośrednicy przeprowadzają wstępne rozmowy kwalifikacyjne z osobami bezrobotnymi – kandydatami do pracy. Wybrani przez nich kandydaci kierowani są do pracodawców (z kartami referencyjnymi), którzy dokonują ostatecznej rekrutacji.

Pośrednictwa otwartego – oferty pracy z nazwą i adresem pracodawcy eksponowane są na tablicy ogłoszeń Powiatowego Urzędu Pracy. Osoby zainteresowane ofertą kontaktują się bezpośrednio z pracodawcą, który samodzielnie dokonuje wyboru pracowników.

W roku 2008 pracodawcy zgłosili do dąbrowskiego Urzędu 9932 wolne miejsca zatrudnienia. Część z nich – 334 – pozyskanych zostało przez aktywnego pośrednika pracy. Pośrednicy pracy skierowali na rozmowy kwalifikacyjne do pracodawców 5123 osoby bezrobotne (w tym 1110 w ramach stażu lub przygotowania zawodowego); 1968 bezrobotnych w ich wyniku podjęło pracę. Oznacza to 38,4% efektywność zatrudnieniową pośrednictwa pracy. Ogółem, w omawianym okresie, z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy wyrejestrowano 4289 osób.

Kolejną formą zwiększającą możliwość uzyskania zatrudnienia jest organizowanie giełd pracy z pracodawcami. Mając na celu dostosowanie i usprawnienie świadczenia usług do potrzeb naszych klientów w zakresie rekrutacji pracowników proponujemy pracodawcom uczestnictwo w giełdach pracy organizowanych na terenie Urzędu z kandydatami do pracy w ramach zgłoszonych

ofert pracy. Taka forma naboru pozwala pracodawcy na przedstawienie propozycji zatrudnienia i wymagań grupie kandydatów a osobom bezrobotnym umożliwia bezpośrednią rozmowę z przyszłym pracodawcą. W roku 2008 zorganizowano 29 giełd pracy dla 14 pracodawców, m.in. dla firm: Security Group – Centrum Ochrony, ESM Logistics, Electrolux, Carrefour Polska, Sygel-Jool, Jeronimo Martins Dystrybucja, w których uczestniczyło 470 bezrobotnych.

Pośrednictwo pracy opieramy również na stałych kontaktach z przedsiębiorstwami, które systematycznie składają u nas oferty pracy. Należą do tej grupy takie firmy jak: Bakal Center, Batim, ESM Logistics, Benteler Distribution, Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej, Wader Woźniak, Saint Gobain, Loreco, Alba MPGK, Nike, Valbruna Polska, Sarpi, Abra Meble, Cemet, Atlas, Ząbkowice ERG, Carrefour Polska, Real. Do nowych pracodawców dołączyły takie firmy jak Kamis Przyprawy oraz Koide Poland.

Otwarcie nowoczesnego Centrum Handlowego „Pogoria” zaowocowało nawiązaniem współpracy oraz pozyskaniem ofert m.in. od takich pracodawców jak Real, Centrum Filmowe „Helios”, Mayland Real Estate.

Utrwalanie współpracy z rzetelnymi pracodawcami oraz poszukiwanie nowych inwestycji na terenie Dąbrowy Górniczej, pozwala nam skutecznie pomagać osobom bezrobotnym w poszukiwaniu zatrudnienia.

Ponadto utrzymywane są kontakty z działającymi biurami Doradztwa Personalnego i Agencjami Pośrednictwa Pracy w zakresie realizacji ofert oraz pośredniczenia w naborze kandydatów do pracy (Impel Job Service, Work Service, Randstad, Trenkwalder, Work Express, Adecco, Axell Polska).

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej realizując swoje zadania zwraca szczególną uwagę na rzetelną informację i pomoc osobom bezrobotnym w znalezieniu odpowiedniego zatrudnienia. Realizacja powyższego celu prowadzona jest między innymi poprzez umożliwienie bezrobotnym dostępu do internetowej bazy ofert pracy. Wszystkie oferty pracy, które wpływają do Urzędu Pracy umieszczane są w bazie ePuls (www.epuls.praca.gov.pl) oraz na stronie internetowej Urzędu Pracy.

Na terenie Urzędu udostępniony jest kiosk internetowy, przy pomocy którego osoby bezrobotne mogą wyszukać odpowiednie dla siebie oferty pracy publikowane przez popularne portale oraz prywatne agencje zatrudnienia.

Ponadto utrzymywana jest współpraca z mediami w zakresie publikowania ofert pracy, m.in. z tygodnikiem „Oferta”. Udostępnianie ofert pracy w formie

ogłoszenia prasowego, wspomaga proces rekrutacji, szczególnie na stanowiska gdzie pracodawcy wymagają od kandydatów posiadania specyficznych kwalifikacji.

Europejskie Służby Zatrudnienia

W 2008 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Górniczej za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach w ramach sieci Europejskich Służb Zatrudnienia EURES wpłynęły 343 oferty pracy, co dało 4054 wakatów. W stosunku do roku 2007 oznacza to znaczny spadek liczby wolnych miejsc pracy – w 2007 roku było 7028 wolnych miejsc pracy (spadek o 42,3% w stosunku rocznym). Związane to było przede wszystkim z większym nasyceniem zagranicznych rynków pracy pracownikami z państw „nowej Unii”, a także ogólnosiwiatowym kryzysem gospodarczym w ostatnich miesiącach 2008 r. Tendencji spadkowej nie złagodziło niestety większe niż w roku 2007 zapotrzebowanie pracodawców zagranicznych na pracowników do prac sezonowych (głównie w sadownictwie, ogrodnictwie i rolnictwie). Najwięcej ofert pracy wpłynęło z Wielkiej Brytanii, Irlandii, Norwegii i Republiki Czeskiej.

W 2008 roku – podobnie jak w roku 2007 – dało się zauważyć niewielkie zainteresowanie pracodawców polskich poszukiwaniem pracowników w ramach sieci EURES. Do tut. Urzędu wpłynęła w ubiegłym roku tylko jedna oferta pracy dla 35 pracowników (w roku 2007 były to 2 oferty pracy złożone przez jednego pracodawcę dla 10 osób).

Zainteresowanie osób bezrobotnych i poszukujących pracy ofertami zagranicznymi pozostaje na porównywalnym poziomie, jednak w dalszym ciągu największą barierą w podejmowaniu pracy za granicą pozostaje brak znajomości języków obcych, która w chwili obecnej wymagana jest w zdecydowanej większości zgłaszanych ofert.

II.2. PORADNICTWO ZAWODOWE

Poradnictwo zawodowe świadczone przez doradców zawodowych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Górniczej ma na celu udzielanie pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w dokonaniu trafnej oceny indywidualnych szans uzyskania pracy i optymalnego wyboru kierunku rozwoju zawodowego.

Zakres usług poradnictwa zawodowego realizowany w 2008 r. przez doradców zawodowych Powiatowego Urzędu pracy w Dąbrowie Górniczej obejmował porady indywidualne i grupowe dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy, ułatwiające wybór zawodu, uzupełnienie bądź zmianę kwalifikacji zawodowych, skuteczne poszukiwanie zatrudnienia poprzez określanie predyspozycji zawodowych klientów PUP, zapoznavanie ich z zasadami autoprezentacji podczas rozmowy kwalifikacyjnej, udzielanie im pomocy w sporządzaniu dokumentów aplikacyjnych oraz wzmacnianie motywacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy do zmiany ich sytuacji zawodowej i pracy nad samooceną. Przy udzielaniu porad wykorzystywane były standaryzowane metody dotyczące w szczególności badania zainteresowań i uzdolnień zawodowych (np. Kwestionariusz Zainteresowań Zawodowych, Wielowymiarowy Kwestionariusz Preferencji).

W okresie od stycznia do grudnia 2008 r. z porad zarówno indywidualnych, jak i grupowych skorzystały 3822 osoby bezrobotne i poszukujące pracy. W ramach porad grupowych zorganizowano 65 spotkań, w których wzięło udział 620 osób. Spotkania te były poświęcone w głównej mierze omówieniu metod poszukiwania pracy i przygotowaniu klientów PUP do spotkania z pracodawcą. Z porad indywidualnych skorzystały natomiast 3202 osoby.

Na szczególną uwagę zasługuje realizowany przez PUP program „45/50 PLUS” mający na celu aktywizację zawodową 60 osób bezrobotnych w wieku niemobilnym, w tym przede wszystkim powyżej 50 roku życia, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Górniczej, w ramach którego doradcy zawodowi opracowywali Indywidualny Plan Działania dla beneficjentów powyższego programu. Obejmował on zarówno porady indywidualne, jak i zajęcia warsztatowe i umożliwił rozpoznanie słabych i mocnych stron uczestników projektu, ich preferencje i predyspozycje zawodowe, a także ich oczekiwania, co pozwoliło przygotować dla

każdego uczestnika „ścieżkę zawodowego rozwoju” i dobrane wsparcie, które było najbardziej adekwatne, zindywidualizowane i dające największe szanse na efektywną aktywizację.

Poradnictwo zawodowe to także informacja zawodowa indywidualna i grupowa dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy. W ramach tej formy wsparcia doradcy zawodowi udzielali informacji o zawodach, sytuacji na lokalnym i krajowym rynku pracy, agencjach zatrudnienia, możliwościach szkolenia i kształcenia, a także formach pomocy oferowanych przez Urząd Pracy dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

W 2008 r. informacji zawodowej zarówno w formie indywidualnej, jak i grupowej udzielono 304 osobom zarejestrowanym w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Górniczej. Liczba wizyt osób indywidualnych wyniosła 106, natomiast w spotkaniach grupowych wzięło udział 198 osób.

II.3 AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU

Oprócz oferowania osobom bezrobotnym propozycji zatrudnienia oraz udzielania wsparcia w postaci poradnictwa zawodowego, dąbrowski Urząd kładzie szczególny nacisk na inicjowanie i organizowanie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.

Pomimo wprowadzonych w 2008 roku zmian w metodologii rozdziału środków Funduszu Pracy pomiędzy poziom powiatu i województwa (zmniejszono procentowy udział powiatów w finansowaniu), całkowita wartość środków przeznaczonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej na walkę z bezrobociem w 2008 roku osiągnęła poziom 12,4 mln zł, a więc o 2 mln więcej niż w roku 2007. Było to możliwe między innymi dzięki osiągnięciu prawie 100% poziomu wydatkowania środków zakontraktowanych na 2008 r. w ramach projektu systemowego współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego – w jego ramach na aktywizację lokalnego rynku pracy wydano ponad 4,6 mln zł.

Rok 2008 był zatem kolejnym, który przyniósł wyraźny wzrost poziomu wydatków przeznaczonych na walkę z bezrobociem (12,4 mln zł wobec 10,4 mln zł w 2007 roku, 8,3 mln zł w roku 2006, 6,9 mln zł w roku 2005 oraz 3,9 mln zł w roku 2004).

Na aktywne formy finansowane ze środków krajowych wydatkowano 7,8 mln zł, wobec 7,1 mln zł w roku 2007. Na ww. kwotę składają się środki Funduszu Pracy w wysokości 5,2 mln zł oraz środki pozyskane przez Urząd z Rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej w wysokości 2,6 mln zł. W 2008 dąbrowski Urząd Pracy realizował 3 programy finansowane z Rezerwy Ministra: program „Inwestycje w przedsiębiorczość”, w ramach którego wydatkowano kwotę 0,6 mln zł, program „Aktywizacja zawodowa” o całkowitych wydatkach 1,6 mln zł oraz program „45/50 PLUS”, w ramach którego wydatkowano 0,4 mln zł.

Podział środków na poszczególne źródła finansowania, programy rynku pracy i ich wydatkowanie przedstawiają tabele na końcu Sprawozdania.

II.3.1 PROGRAMY AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej realizował w 2008 r. następujące programy aktywizujące lokalny rynek pracy*:

Prace interwencyjne

Celem programu jest udzielenie pracodawcom zgłaszającym możliwość tworzenia nowych miejsc pracy dla osób bezrobotnych, finansowego wsparcia w postaci refundacji części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne zatrudnianych osób.

W 2008 roku wsparciem w ramach prac interwencyjnych objęto 132 osoby. Na ich sfinansowanie wydatkowano kwotę 359,4 tys. zł i pochodziła ona częściowo z Funduszu Pracy (w kwocie 314,2 tys. zł) oraz z programu „Aktywizacja zawodowa” finansowanego z Rezerwy Ministra (w kwocie 45,2 tys. zł).

Program prac interwencyjnych jest jednym z najskuteczniejszych zatrudnieniowo programów rynku pracy, jego efektywność w 2008 roku wyniosła 68,2%. Spośród 66 osób, które ukończyły w 2008 r. uczestnictwo w tej formie wsparcia (część z nich skierowana została na prace interwencyjne w roku 2007), 45 podjęło zatrudnienie.

Staże

Istotą stażu jest nabywanie przez osoby bezrobotne praktycznych umiejętności do wykonywania zawodu, bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Staż odbywa się na podstawie umowy zawartej przez Powiatowy Urząd Pracy z pracodawcą, wg programu określonego w umowie.

Do odbycia stażu kierowane były w 2008 roku osoby bezrobotne do 25 roku życia oraz do 27 roku życia, jeżeli ukończyły szkołę wyższą i nie upłynęło 12 miesięcy od jej ukończenia. W okresie odbywania stażu osobie bezrobotnej przysługuje stypendium wypłacane przez Powiatowy Urząd Pracy. Należy tutaj przypomnieć,

* Charakterystyka poszczególnych programów uwzględnia stan prawny na dzień 31.12.2008 r. Ze względu na nowelizację ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dniem 1 lutego 2009 roku zasady udzielania niektórych form wsparcia uległy zmianom.

iż w związku ze zmianami zapisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, które obowiązują od 26 października 2007 roku, zwiększona została wysokość stypendium stażowego ze 100 do 140% wysokości zasiłku dla bezrobotnych. Zmiana ta, podyktowana przede wszystkim znaczną dynamiką wzrostu wynagrodzeń w gospodarce narodowej, przyczyniła się do przywrócenia pierwotnej atrakcyjności tej formie wsparcia, która na przestrzeni 2 ostatnich lat uległa znacznej deprecjacji.

W okresie od stycznia do grudnia 2008 r. programem staży objęto 851 osób. Uczestnictwo w tej formie wsparcia (wg stanu na 15 stycznia 2009) zakończyły 734 osoby, a pracę podjęły 383 osoby. Oznacza to, iż efektywność zatrudnieniowa programu wyniosła 52,2%.

Na organizację tej formy wsparcia wydatkowano do końca grudnia 2008 roku kwotę 3 211,5 tys. zł, z czego 2 421,2 tys. zł pochodziło z Funduszu Pracy, 218,0 tys. zł z programu Rezerwy Ministra „Aktywizacja zawodowa”, zaś 572,3 tys. zł z projektu systemowego współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Przygotowanie zawodowe

Istotą przygotowania zawodowego w miejscu pracy jest zdobywanie przez osoby bezrobotne nowych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych poprzez praktyczne wykonywanie zadań zawodowych na stanowisku pracy według ustalonego programu uzgodnionego pomiędzy starostą, pracodawcą i bezrobotnym, bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Do odbycia przygotowania zawodowego w miejscu pracy (które może trwać od 3 do 6 miesięcy) kierowane były osoby bezrobotne długotrwale, powyżej 50 roku życia, bez kwalifikacji zawodowych, samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia lub niepełnosprawne.

Podobnie jak w przypadku stażu w okresie odbywania przygotowania zawodowego osobie bezrobotnej przysługuje stypendium wypłacane przez Powiatowy Urząd Pracy i podobnie jak w przypadku stażu w związku ze zmianami zapisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, które obowiązują od 26 października 2007 roku, jego wysokość została zwiększona ze 100 do 140% wysokości zasiłku dla bezrobotnych.

Przygotowaniem zawodowym udało się objąć do końca grudnia 2008 roku 540 osób, z których 460 zakończyło uczestnictwo a 201 podjęło pracę. Oznacza to 43,7% efektywność zatrudnieniową tej formy wsparcia. Na sfinansowanie przygotowania zawodowego w omawianym okresie przeznaczono 1 979,9 tys. zł, z czego 1 232,1 tys. zł pochodziło z Funduszu Pracy, 168,8 tys. zł z programu Rezerwy Ministra „Aktywizacja zawodowa”, zaś 579,00 tys. zł z projektu systemowego współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej

Jest to program adresowany do osób przedsiębiorczych, które same chcą stworzyć dla siebie miejsce pracy. Bezrobotni zamierzający podjąć działalność gospodarczą mogą wnioskować o otrzymanie jednorazowej dotacji ze środków jakimi dysponuje Powiatowy Urząd Pracy.

Wysokość dotacji nie może przekraczać 5-krotnego przeciętnego wynagrodzenia i może zostać przeznaczona na sfinansowanie podjęcia działalności gospodarczej (np. na zakup towaru, wyposażenia, remont pomieszczenia itp.) oraz pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa dotyczących tej działalności. Dotacja nie podlega zwrotowi pod warunkiem prowadzenia działalności gospodarczej przez okres nie krótszy niż 12 miesięcy oraz nie naruszenia innych warunków podpisanej umowy.

W okresie styczeń - grudzień 2008 roku przyznano osobom bezrobotnym łącznie 245 dotacji na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej o całkowitej wartości 3 486 946,95 zł. Kwota ta pochodziła z kilku źródeł: 2 225 795,88 zł z Europejskiego Funduszu Społecznego (projektu systemowego realizowanego w ramach Poddziałania 6.1.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki), 348 584,89 zł z Funduszu Pracy, 345 997,12 zł z programu Rezerwy Ministra „Aktywizacja zawodowa”, 304 904,31 zł z programu Rezerwy Ministra „Inwestycje w przedsiębiorczość” oraz 261 664,75 zł z programu Rezerwy Ministra „45/50 Plus”. Oznacza to, iż w 2008 roku głównym źródłem finansowania rozwoju przedsiębiorczości w Mieście w formie bezzwrotnych dotacji na podjęcie działalności gospodarczej był Europejski Fundusz Społeczny.

Reasumując należy stwierdzić, iż jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej to forma aktywizacji, która niezmiennie cieszy się szczególnie dużym zainteresowaniem wśród osób bezrobotnych. Warto również podkreślić, iż wszyscy beneficjenci dotacji otrzymali także wsparcie w postaci szkolenia „ABC Przedsiębiorczości” – ważne jest bowiem nie tylko przekazanie środków na podjęcie działalności gospodarczej, ale również inwestowanie w wiedzę i umiejętności - tak, aby nowopowstałe firmy były profesjonalnie zarządzane i miały jak największe szanse przetrwania na konkurencyjnym rynku.

Dzięki udzielonym dotacjom, wg danych na dzień 15 stycznia 2009 roku, 175 osób bezrobotnych założyło własne firmy. Wśród dominujących obszarów aktywności gospodarczej, podobnie jak przed rokiem, wskazać należy na handel, budownictwo oraz szeroko rozumiane usługi (np. ubezpieczeniowe, fryzjerskie, kosmetyczne, motoryzacyjne i inne).

Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy

Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy to forma wsparcia adresowana do tych podmiotów, które prowadzą działalność gospodarczą przez okres minimum 6 miesięcy.

Wysokość zrefundowanych kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego nie może wynosić więcej niż 5-krotność wysokości przeciętnego wynagrodzenia. Utworzone stanowisko pracy powinno być utrzymane przez okres co najmniej 2 lat w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw, natomiast 3 lata w przypadku dużych przedsiębiorców.

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej podpisał w 2008 roku umowy o refundację wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy z 49 podmiotami (o 12 więcej niż w roku 2007). Dzięki takiej formie wsparcia, na której sfinansowanie przeznaczono 1 138,2 tys. zł (o 482,1 tys. zł więcej niż w roku 2007), powstało 81 nowych stanowisk pracy dla zarejestrowanych w dąbrowskim Urzędzie osób bezrobotnych (o 16 więcej niż w roku 2007).

Szkolenia

Rola szkoleń zawodowych jako programu rynku pracy jest bardzo ważna – uczestnictwo w nich umożliwia zaktualizowanie dotychczasowych kwalifikacji i umiejętności zawodowych, zdobycie nowych kwalifikacji lub nawet całkowite przekwalifikowanie – co w znacznym stopniu podnosi szanse na znalezienie zatrudnienia.

Na szkolenia finansowane przez Powiatowy Urząd Pracy kierowane są osoby, które nie posiadają kwalifikacji zawodowych, powinny je zmienić lub uzupełnić w związku z brakiem dla nich propozycji odpowiedniej pracy, a także osoby, które utraciły zdolność świadczenia pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie.

W okresie od stycznia do grudnia 2008 r. na szkolenia różnego rodzaju organizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej skierowano ogółem (zarówno ze środków krajowych jak i unijnych) 1293 osoby bezrobotne. Uczestnictwo w szkoleniach zakończyło 1225 osób, a 493 z nich podjęły zatrudnienie, co oznacza 40,2% efektywność zatrudnieniową szkoleń ogółem. Na ich sfinansowanie wydatkowano w 2008 roku ogółem kwotę 1 940,6 tys. zł.

Warto zaznaczyć, iż zdecydowana większość szkoleń, tj. dla 842 osób sfinansowana została ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (na cel ten wydatkowano 1 236,4 tys. zł). Uczestnictwo w nich zakończyło 795 osób, a zatrudnienie podjęło 315 osób, co oznacza 39,6% efektywność zatrudnieniową szkoleń współfinansowanych ze środków EFS.

Szkolenia finansowane przez Urząd Pracy miały jak co roku formę **szkoleń grupowych i indywidualnych**.

Adresatami **szkoleń grupowych** były osoby, których kwalifikacje wymagały uzupełnienia bądź poszerzenia, co w konsekwencji powinno zaowocować wzrostem ich szans na zdobycie zatrudnienia. Inicjatorem szkoleń grupowych był Urząd, który w oparciu o analizę ofert pracy, analizę struktury zarejestrowanych bezrobotnych oraz potrzeby zgłaszane przez samych zainteresowanych ustalił kierunki kształcenia.

W ramach szkoleń grupowych w 2008 roku realizowane były między innymi takie kierunki jak: prawo jazdy kat. C, C/E, D, kierowca wózków jezdniowych, obsługa kasy fiskalnej, spawanie podstawowe, magazynier, sprzedawca-handlowiec,

profesjonalna obsługa firmy, operator obrabiarek sterowanych numerycznie, operator suwnic, murarz-tylnik, posadzkarz-płytka. W przypadku szkoleń grupowych udało się zrealizować większość spośród 30 zaplanowanych na 2008 rok kierunków. Ze względu na brak zainteresowania ze strony osób bezrobotnych nie udało się wdrożyć takich kierunków szkoleń grupowych jak brukarz, cieśla-zbrojarz, dekarz, technik terenów zielonych, kucharz małej gastronomii, barman-kelner. Ogółem na szkolenia grupowe skierowano 936 osób, 861 osób zakończyło w nich uczestnictwo, zaś 368 podjęło zatrudnienie, co oznacza 42,7% efektywność zatrudnieniową tej kategorii szkoleń.

Jeszcze większa liczba kierunków szkoleń realizowana była w trybie indywidualnym. **Szkolenie indywidualne** organizowane jest na wniosek osoby bezrobotnej, która uprawdopodobni, że po jego ukończeniu zostanie zatrudniona na odpowiednim dla niej (ze względu na kwalifikacje i doświadczenie zawodowe) stanowisku. Osoba taka składa uprawdopodobnienie uzyskania zatrudnienia lub oświadczenie o zamiarze podjęcia działalności gospodarczej. Dąbrowski Urząd w miarę możliwości lokalnego i regionalnego rynku usług szkoleniowych starał się organizować szkolenia indywidualne we wszystkich kierunkach, na które jest zapotrzebowanie i których ukończenie przekłada się na podjęcie zatrudnienia. W 2008 r. bezrobotni mogli zdobyć nowy zawód między innymi na następujących szkoleniach: operator ładowarki, operator walców drogowych, operator żurawi samojezdnych, instruktor nauki jazdy kat. B, audytor energetyczny, pracownik ochrony fizycznej, fryzjer stylistka, eksploatacja urządzeń elektroenergetycznych oraz pomiary ochron przeciwporażeniowych, intensywny kurs języka angielskiego, profesjonalna kosmetyczka, licencja na wykonywanie transportu drogowego taksówką, kurs z zakresu grafiki komputerowej, realizator wideofilmów.

Spośród 119 osób skierowanych na szkolenia indywidualne, uczestnictwo w nich zakończyło 108 osób, zaś 52 podjęły pracę, co oznacza efektywność zatrudnieniową na poziomie 48,2%.

Dla osób bezrobotnych, które same chcą zainwestować w podniesienie kwalifikacji, a ich możliwości finansowe są ograniczone poprzez fakt pozostawania bez pracy, wsparciem są również studia podyplomowe. Urząd Pracy, na wniosek bezrobotnego, może sfinansować z Funduszu Pracy koszty studiów podyplomowych do wysokości 75 %, jeżeli bezrobotny uprawdopodobni, że ukończenie danych

studiów zapewni uzyskanie odpowiedniej pracy. W 2008 roku z tej formy pomocy skorzystało 7 osób, którym zrefundowano koszt studiów podyplomowych na następujących kierunkach: obrót nieruchomościami, zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy, logistyka w przedsiębiorstwie (2 osoby), nowoczesne technologie w wodociągach i kanalizacji, budowa multimedialnych serwisów internetowych, zarządzanie.

Prace społecznie użyteczne

W roku 2008, po raz kolejny na terenie Dąbrowy Górniczej, zorganizowane zostały prace społecznie użyteczne, skierowane do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Osoba skierowana do wykonywania prac społecznie użytecznych wykonuje pracę na rzecz pracodawcy w wymiarze nie większym niż 10 godzin tygodniowo, za którą otrzymuje świadczenie pieniężne wypłacane przez MOPS, za każdą przepracowaną godzinę; osoba taka nie traci przy tym statusu osoby bezrobotnej. Skierowane osoby pracowały m. in. na takich stanowiskach jak: pracownik gospodarczy, sprzątaczką, pomoc kuchenna, pomoc biurowa, opiekun i świadczyły pracę m. in. na rzecz dąbrowskich szkół, przedszkoli, biblioteki, MOPS i stowarzyszeń (Dąbrowskiego Stowarzyszenia Rodzin w Kryzysie, Stowarzyszenia na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Otwarte Serca” itp.).

Programem objęto 464 osoby, z których uczestnictwo zakończyło 401 osób. Spośród tych osób 131 podjęło pracę w trakcie lub po ukończeniu udziału w programie, co oznacza niemal dwukrotny wzrost w stosunku do roku 2007 (wówczas pracę podjęło 67 osób). W grupie 131 osób znalazło się: 65 kobiet, 116 osób długotrwale bezrobotnych, 11 osób niepełnosprawnych.

Na realizację programu prac społecznie użytecznych Powiatowy Urząd Pracy przeznaczył w 2008 roku kwotę 217,4 tys. zł.

II.3.2 PROJEKTY WSPÓLFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

Rok 2008 był pierwszym rokiem wydatkowania środków z funduszy strukturalnych przyznanych Polsce w ramach nowej perspektywy finansowej 2007-2013. Dla powiatowych urzędów pracy na potrzeby nowego okresu programowania opracowano nową formułę porządkującą główny nurt wydatkowania środków Europejskiego Funduszu Społecznego w postaci tzw. projektów systemowych, których realizację przyporządkowano do Poddziałania 6.1.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Projekt systemowy „Nowe perspektywy na rynku pracy” – Poddziałanie 6.1.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

W ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej rozpoczął od 3 marca 2008 roku realizację projektu systemowego pt. „Nowe perspektywy na rynku pracy”. Projekt będzie trwał docelowo do końca nowej perspektywy finansowej, czyli do 2013 roku, każdorocznie w ramach nowego budżetu wdrażany będzie nowy pakiet aktywizacyjny. W 2008 roku wsparcie w ramach projektu otrzymało 1137 osób bezrobotnych a na ich aktywizację wydano kwotę 4 564 892,78 zł.

Grupę docelową, która została objęta wsparciem, stanowiły osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Górniczej, z położeniem głównego nacisku na osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy wymienione w art. 49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy tj. osoby bezrobotne do 25 roku życia, osoby długotrwale bezrobotne, bezrobotne kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia, osoby bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego, osoby bezrobotne samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia, osoby bezrobotne, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia, osoby bezrobotne niepełnosprawne.

W projekcie zrealizowano następujące formy wsparcia:

- poradnictwo zawodowe – usługą tą objęto wszystkich beneficjentów projektu. Głównym zadaniem było nie tylko wsparcie procesu rekrutacji, ale przede wszystkim przekazanie informacji o rynku pracy, zasadach poruszania się na nim i poinformowanie beneficjentów o możliwościach uzyskania nowych kwalifikacji czy doświadczeń zawodowych. Spotkania z doradcami zawodowymi ułatwiły beneficjentom projektu dokonanie wyboru właściwej ścieżki rozwoju zawodowego poprzez dobór odpowiedniej formy wsparcia, na którą zostali ostatecznie pokierowani. W projekcie przewidziano, iż osoby bezrobotne będą mogły skorzystać z tej formy wsparcia przez cały okres uczestnictwa w niniejszym przedsięwzięciu.
- pośrednictwo pracy – pomoc w nawiązaniu kontaktów z pracodawcami zaowocowała pokierowaniem 150 osób na staż zawodowy i 157 osób na przygotowanie zawodowe w miejscu pracy. Dzięki usłudze pośrednictwa pracy osoby bezrobotne stały się na nowo aktywnymi uczestnikami rynku pracy.
- staże – na staż pokierowano 150 osób bezrobotnych. Osoby pokierowane na staż wykonywały obowiązki służbowe na konkretnych stanowiskach pracy, zdobywały doświadczenie i wiedzę praktyczną niezbędną do wykonywania tych obowiązków. Ponadto, odbycie tej formy wsparcia pomogło beneficjentom nabrać wiary we własne siły, lepiej poznać samego siebie, własne preferencje, predyspozycje i oczekiwania zawodowe. Dla osób odbywających staż poza miejscem zamieszkania refundowano koszty przejazdu z miejsca zamieszkania do miejsca odbywania tej formy wsparcia.
- przygotowanie zawodowe – przygotowanie zawodowe w miejscu pracy rozpoczęło 157 osób bezrobotnych. Beneficjentom projektu dano możliwość podniesienia kwalifikacji i zdobycia doświadczeń zawodowych na konkretnych stanowiskach pracy. Ponadto, odbycie tej formy wsparcia pomogło im lepiej poznać samego siebie, swoje oczekiwania zawodowe i nabrać odwagi by powrócić na rynek pracy i aktywnie poszukiwać zatrudnienia. Dla osób odbywających przygotowanie zawodowe poza miejscem zamieszkania refundowano koszty przejazdu z miejsca zamieszkania do miejsca odbywania tej formy wsparcia.
- szkolenia zawodowe - wśród działań na rzecz minimalizacji negatywnych skutków bezrobocia w projekcie zrealizowano także szereg różnego typu szkoleń zawodowych zarówno grupowych jak i indywidualnych. Uzyskane w ten sposób kwalifikacje zostały poświadczane dyplomem, certyfikatem czy zaświadczeniem o ukończeniu szkolenia uprawniającym do podjęcia zatrudnienia zgodnie

z uzyskanymi umiejętnościami. Dzięki szkoleniom 636 beneficjentów zmieniło bądź uzupełniło swoje kwalifikacje zawodowe, a tym samym zwiększyło realnie swoje szanse na rynku pracy. Dodatkowym wsparciem uczestników projektu kończących szkolenie były grupowe spotkania z doradcą zawodowym pn. „Szukasz pracy bądź profesjonalistą”, na których osoby bezrobotne mogły dowiedzieć się o bieżącej sytuacji na lokalnym rynku pracy i możliwych sposobach poszukiwania pracy, jak również uzyskać praktyczną wiedzę o tym jak napisać curriculum vitae, list motywacyjny i jak przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej.

Beneficjenci projektu, nie tylko szukali swojego miejsca na rynku pracy wykonując obowiązki „etatowe”, ale ci bardziej odważni zainwestowali siły w stworzenie własnej firmy. Aby wspomóc przyszłych przedsiębiorców w projekcie przewidziano dla nich wsparcie w postaci:

- szkolenia „ABC Przedsiębiorczości” i indywidualnego doradztwa - zdobyta na szkoleniu wiedza i umiejętności znacznie ułatwiły grupie 157 osób przebrnięcie przez skomplikowany proces założenia własnej firmy,
- jednorazowej dotacji na podjęcie działalności gospodarczej – otrzymane środki w wysokości 14 500 zł, ułatwiły udźwignięcie ciężarów finansowych towarzyszących założeniu własnej firmy. Realizacja projektu przyczyniła się do powstania w Mieście 154 firm, które zaistniały dzięki wsparciu z Europejskiego Funduszu Społecznego.

W wyniku uczestnictwa w projekcie zatrudnienie do lutego 2009 roku podjęły 282 osoby (beneficjenci szkoleń, staży i przygotowań zawodowych przerywający projekt z powodu podjęcia pracy bądź podejmujący zatrudnienie w ciągu 3 miesięcy od ukończeniu danej formy wsparcia) a samozatrudnienie podjęło 154 beneficjentów dotacji rozpoczynających własną działalność gospodarczą. Oznacza to, iż efektywność zatrudnieniowa projektu ukształtowała się w 2008 roku na poziomie 32,5%.

II.4 AKTYWIZACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej realizuje także działania adresowane do osób niepełnosprawnych. Są to pośrednictwo pracy oraz szkolenia. Działania te stanowią elementy rehabilitacji zawodowej, mającej na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia.

W 2008 r. Urząd dysponował 260 ofertami pracy dla osób niepełnosprawnych, na które skierowano 79 osób. Pracę w wyniku wydanych skierowań podjęły 23 osoby, co oznacza 29,1% efektywność zatrudnieniową pośrednictwa pracy dla osób niepełnosprawnych.

Ponadto w okresie od stycznia do grudnia 2008 r. Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej realizował szkolenia dla osób niepełnosprawnych mające na celu zwiększenie szans tych osób na rynku pracy. Szkolenia finansowane były ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W 2007 roku skierowano na szkolenia 20 osób. Efektywność zatrudnieniowa tych szkoleń wyniosła 12,5%.

W ramach aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych realizowane były m.in. następujące kierunki szkoleń: kierowca wózków jezdniowych, kasa fiskalna, spawanie, profesjonalna obsługa firmy, kurs witrażnictwa, operator obrabiarek CNC, magazynier, prawo jazdy kat. C, księgowość w małej i średniej firmie, bukieciarstwo, odnowa biologiczna i masaż.

III. ROZWÓJ I PROFESJONALIZACJA KADRY POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W DĄBROWIE GÓRNICZEJ - PROJEKT „NOWE STANDARDY USŁUG RYNKU PRACY” WSPÓŁFINANSOWANY ZE ŚRODKÓW EFS

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej od kwietnia 2008 roku realizuje projekt „Nowe standardy usług rynku pracy”, który współfinansowany jest przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 6.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Całkowity budżet projektu wynosi 596 500,00 zł a okres jego realizacji to kwiecień 2008-grudzień 2009.

Dzięki realizacji niniejszego projektu możliwe stało się wdrożenie opracowanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej standardów w zakresie świadczenia przez urzędy pracy swoich usług. Standardy te wynikają między innymi z zapisów Rozporządzenia MPiPS w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia przez publiczne służby zatrudnienia usług rynku pracy. Wskazują one na konieczność osiągnięcia przez urzędy pracy odpowiedniego stanu zatrudnienia pośredników pracy i doradców zawodowych, tak aby realizowane przez nich usługi mogły być nacechowane indywidualizmem i adekwatnością wsparcia. Aby skutecznie aktywizować osoby bezrobotne, zwłaszcza bezrobotne długotrwale, należy wnikliwie i całościowo rozpoznawać ich potrzeby a cały proces aktywizacji jest długotrwały i wymagający odpowiedniego zaangażowania czasowego. Warunkiem adekwatności i indywidualizmu, a tym samym skuteczności wsparcia, jest zatem odpowiednia liczba pośredników pracy i doradców zawodowych w przeliczeniu na ilość osób bezrobotnych.

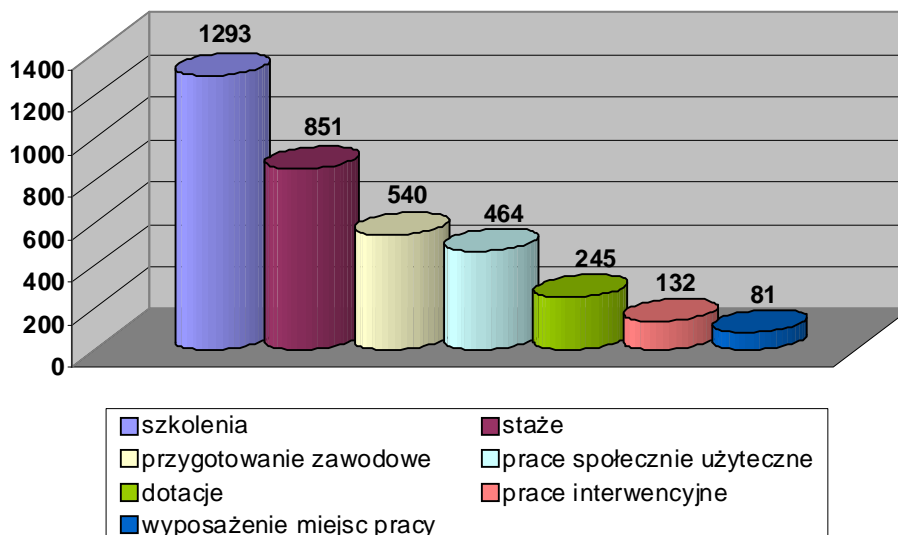
W pierwszej fazie projektu zorganizowany został otwarty nabór na wolne stanowiska urzędnicze: doradcy zawodowego i pośrednika pracy. Nabór przeprowadzony został z poszanowaniem zasad konkurencyjności, dostępności i równych szans, w tym równości płci oraz zgodnie z zapisami Zarządzenia Dyrektora PUP z dnia 16.11.2005 r. w sprawie ustalenia Procedury naboru pracowników na stanowiska urzędnicze. W wyniku przeprowadzonego postępowania rekrutacyjnego wyłoniony został komplet kandydatów, którzy zatrudnieni zostali w ramach projektu na stanowisku doradcy zawodowego stażysty (7 osób) oraz pośrednika pracy stażysty (4 osoby). Ich zatrudnienie finansowane jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, który w ramach Poddziałania 6.1.2 wspiera powiatowe

i wojewódzkie urzędy pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie.

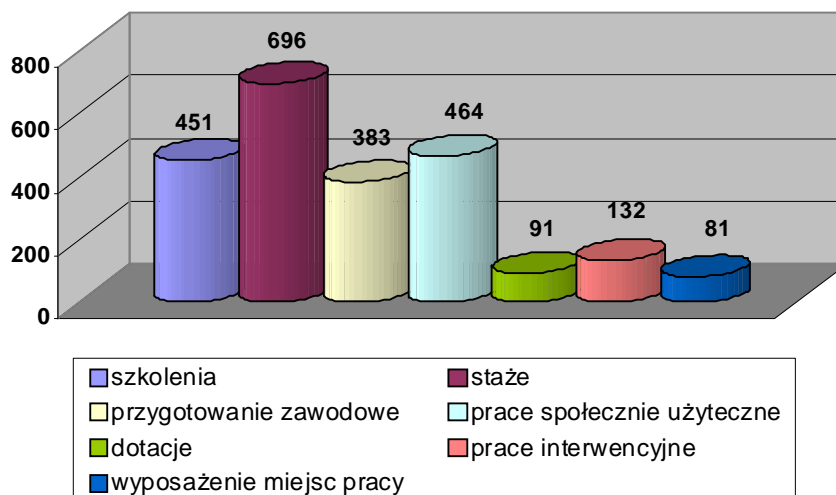
Oprócz finansowania zatrudnienia pośredników pracy i doradców zawodowych w ramach projektu zaplanowano również wsparcie merytoryczne dla ww. poprzez uczestnictwo w 3 szkoleniach oraz wyposażenie w komplety informacyjne (informatory oraz ulotki prezentujące i promujące usługi świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej). Pierwsze z zaplanowanych szkoleń, odbyło się w lipcu 2008 roku i poświęcone było wybranym zagadnieniom z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Kolejne szkolenie dotyczące standardów usług rynku pracy przeprowadzone zostało w październiku.

Aby procesowi wsparcia zapewnić profesjonalne wyposażenie techniczne, ze środków projektowych zakupiono 12 komputerów przenośnych, które służyć będą osobom bezrobotnym uczestniczącym w zajęciach aktywizacyjnych. Dzięki takiemu wyposażeniu bezrobotni będą mogli uczyć się jak szukać pracy z wykorzystaniem nowoczesnych technik multimedialnych.

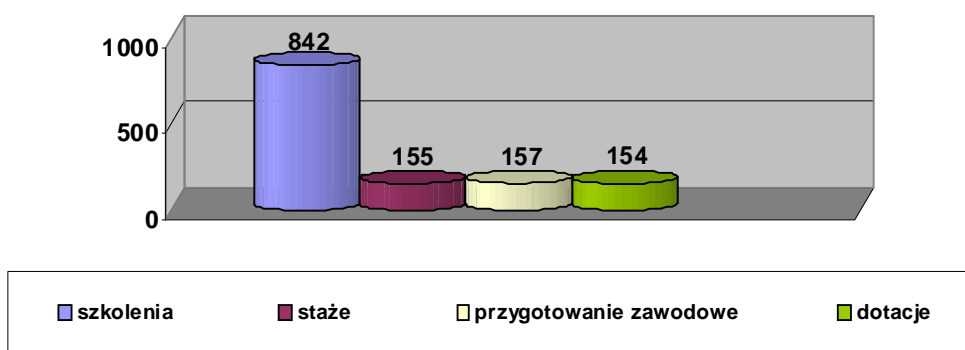
Liczba uczestników programów rynku pracy w 2008 r.

Liczba uczestników programów rynku pracy finansowanych z Funduszu Pracy w 2008 roku

Liczba uczestników programów rynku pracy finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w 2008 r.

**WYDATKI FUNDUSZU PRACY
NA PROGRAMY RYNKU PRACY REALIZOWANE
W 2008 ROKU**

Lp.	NAZWA PROGRAMU		
		w tys.	w %
1.	Staże zawodowe	2 639,2	33,8
2.	Przygotowanie zawodowe	1 400,9	18
3.	Dotacje	1 261,1	16,2
4.	Refundacja pracodawcy kosztów wyposażenie i doposażenia miejsc pracy	1 138,2	14,6
5.	Szkolenia	704,2	9,0
6.	Prace interwencyjne	359,4	4,6
7.	Prace społecznie użyteczne	217,4	2,8
8.	Programy wspierające (m.in. refundacja kosztów: przejazdu, zakwaterowania i wyżywienia, sprawowania opieki nad dzieckiem lub osobą zależną)	43,4	0,5
9.	Badania lekarskie	14,3	0,2
10.	Studia podyplomowe	13,4	0,2
11.	Roboty publiczne	10,3	0,1
OGÓLEM		7 801,8	100

**WYDATKI EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO
W 2008 ROKU**

Lp.	FORMY WSPARCIA		
		w tys.	w %
1.	Dotacje	2 225,8	48,2
2.	Szkolenia	1 236,4	26,8
3.	Przygotowanie zawodowe	579,0	12,6
4.	Staż	572,3	12,4
OGÓLEM		4 613,5	100